

Nr 445.

Av herr **Sunne, m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till aktieteckning i ett för riket gemensamt detaljhandelsbolag för rusdrycker.

I anslutning till Kungl. Maj:ts proposition nr 151, vilken innehåller förslag till riktlinjer för den framtida nykterhetspolitiken, föreslås i proposition nr 152 inrättandet av ett för riket gemensamt detaljhandelsbolag för rusdrycker, vilket skall ersätta de nuvarande systembolagen. Det synes kunna anföras starka skäl för att ändringarna i försäljningsorganisationen så mycket som möjligt begränsas vid övergången till fri försäljning av rusdrycker. Därigenom vinnes att tidigare existerande arbetsgrupper rubbas så litet som möjligt och en rad organisatoriska problem undviks, vilka eljest skulle kunna verka hindrande vid genomförandet av övriga omläggningar av nykterhetspolitiken. Nykterhetskommittén hyste även en icke ringa tveksamhet i fråga om ett samtidigt genomförande av en omläggning av försäljningsorganisationen och avskaffande av restriktionssystemet. De ändringar i förhållande till nykterhetskommitténs förslag, som vidtagits i de nu framlagda propositionerna, synes inte i högre grad kunna skingra denna tveksamhet. Avvecklingen av de nuvarande systembolagen och deras ersättande med ett riksbolag med distriktschefer, som samtidigt skall fungera som restauranginspektörer, synes i fråga om övervakningen av utminuterung och utskänkning kunna komma att medföra betydande svårigheter framför allt under tiden närmast efter det nya systemets genomförande. Distriktscheferna synes sålunda löpa risken att bli alltför splittrade i sin verksamhet, och därtill kommer de att sakna det stöd i arbetet, som en lokalt förankrad systembolagsstyrelse utgjort. De rådgivande tremannanämnder, som föreslagits i propositionen, synes knappast kunna utgöra en tillfredsställande ersättning härför. Icke heller kan dessa i lika hög grad som systembolagsstyrelserna representera och kanalisera en mera allmän lokal opinion. Det lokala inflytandet synes sålunda komma att beskäras om det nu framlagda förslaget bifalles.

Det synes också stå i bättre överensstämmelse med det nykterhetspolitiska arbete, som tidigare bedrivits, att organisationen inte fixeras utan föregående praktiska prov. Den möjlighet till övergång i etapper under ständig anpassning till de erfarenheter, som görs under en övergång, vilka i detta fall föreligger, bör därför tillvaratas. Det synes därvid icke heller finnas anledning att i samband med restriktionssystemets avskaffande övergå från de nuvarande 41 bolagen till länsbolag i enlighet med alternativ II i nykterhetskommitténs förslag. Något år efter övergången till fri försäljning bör

däremot frågan om eventuell omläggning av försäljningsorganisationen kunna upptagas till prövning.

Såsom departementschefen också framhåller i en proposition nr 151 bör de ekonomiska synpunkterna i detta fall komma i andra hand. Den minskade besparing, som blir en följd av vad som ovan förordats, bör sålunda inte få utgöra något avgörande hinder för att denna övergångsform väljes.

Med anledning av vad som här anförts får vi föreslå,

att riksdagen måtte avslå proposition nr 152 samt att vederbörande utskott måtte utarbeta härav föranledda ändringar i förslaget till ny rusedrycksförsäljningsförordning.

Stockholm den 16 mars 1954.

Johan Sunne.

E. A. Lindblom.

Nils Theodor Larsson.